

Pähkinäkuoressa

Jenni Väliniemi-Laurson & Oskar Rönnerberg

11.9.2019

Koettu turvallisuus helsinkiläisillä asuinalueilla. Karttakyselyt kaupunkiudistuksen lähtökohtina

Tutkimuksen tarkoitus

Asuinalueen turvallisuus on yksi asumisen keskeisiä viihtyvyystekijöitä. Helsingissä on siksi jo pitkään panostettu niin turvallisuuden tutkimiseen kuin koetun turvallisuuden sekä asuinalueiden viihtyvyyden parantamiseen.

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin turvattomuuden kokemuksia ja sosiaalisia häiriöitä perustuen asukkaiden omiin havaintoihin yhdeksällä eri asuinalueella Helsingissä. Asukkaita karttakyselyissä kerätyt vastaukset osoittivat tarkasti turvattomina pidetyt sijainnit. Lisäksi alueilta pystyttiin paikantamaan sosiaalisena epäjärjestyksenä pidettyjä tekijöitä, kuten elämänti, rauhattomuus sekä ympäristön epäsiisteys ja roskaisuus. Tarkastellut alueet olivat Pihlajamäki, Pitäjänmäki, Kulosaari, Jakomäki, Kamppi/Taka-Töölö, Vanhakaupunki, Pakila sekä Kontula. Lisäksi tarkennettiin katse Myllypuroon ja selvitettiin, miten pitkäjänteinen kaupunkiudistaminen ja erityisesti kaupunginosakeskuksen, ostoskeskuksen ja sen ympäristön parantaminen on vaikuttanut asukkaiden kokemaan turvallisuuteen ja viihtyvyyteen alueella.

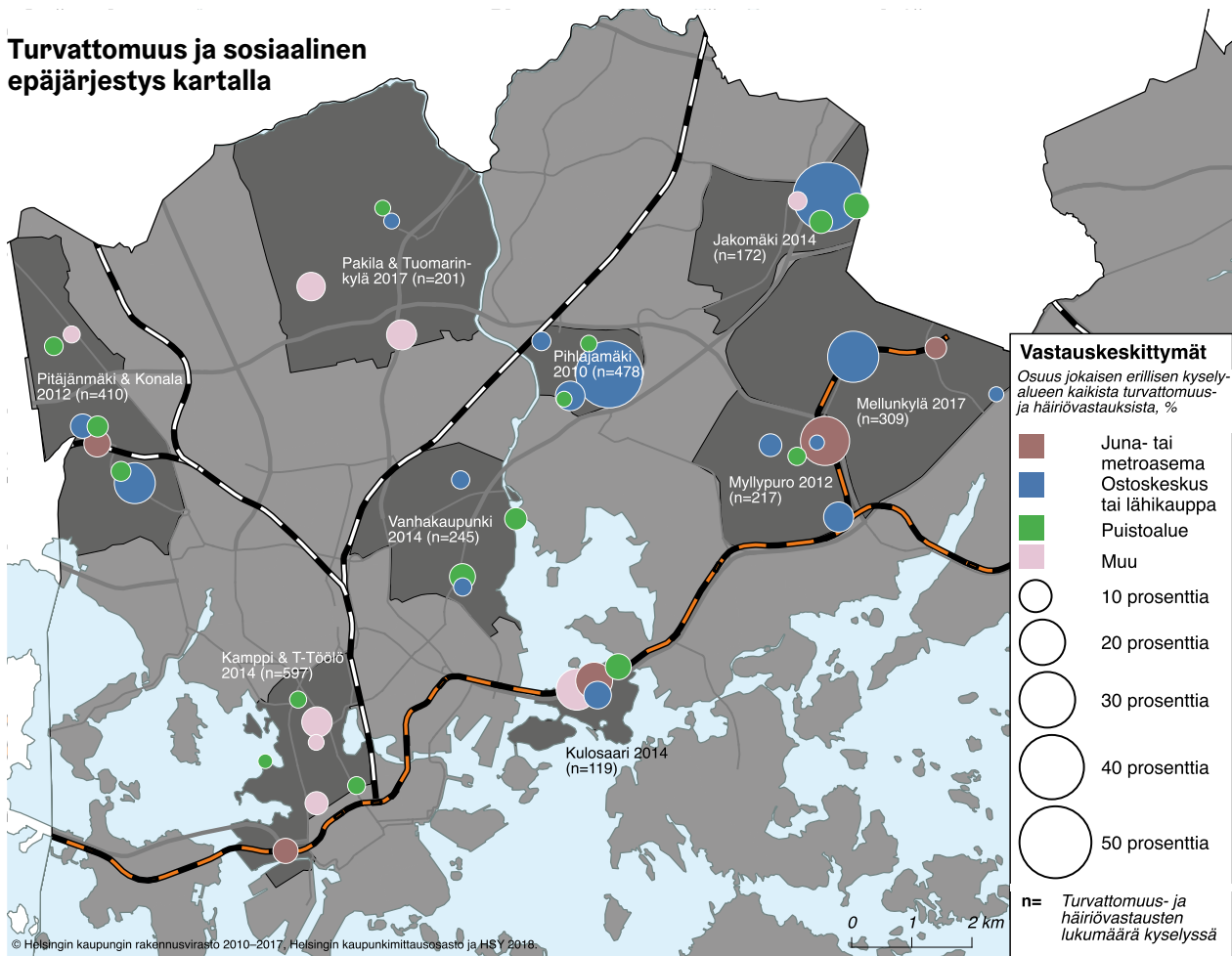
Päätulokset

- Asukkaiden turvattomuuteen ja sosiaaliseen epähäiriöön liittyvät vastaukset keskittyivät asuinalueilla pääosin viidentyyppisiin kohteisiin: 1) kaupallisiin keskuksiin (esim. ostoskeskuksiin), 2) asemanseuduille, 3) alikulkutunneleihin ja 4) puistoihin, sekä 5) muihin erityisesti päihtyneitä kerääviin paikkoihin.
- Eniten vastauksia keräsivät ostarit (39 %), toiseksi eniten juna- tai metroasemat (29 %) ja kolmanneksi eniten puistot (13 %).
- Turvattomaksi koettuja paikkoja luonnehti muun muassa kaupunkirakenteellisesti syrjäinen sijainti, ohikulkumainen luonne, ympärivuorokautisen sosiaalisen kontrollin puute, roskaisuus ja epäsiisteys, pimeys sekä päihtyneet tai arvaamattomasti käyttäytyvät ihmiset.
- Myllypuron vanhan ostoskeskuksen ja sen ympäristön uudistuksen myötä ostoskeskuksesta tuli positiivinen tapaamispaikka. Häiriöt siirtyivät muualle Myllypuron alueella: metroaseman seudulle, ostarin viereiselle metsäalueelle ja alueen muiden kauppojen ympäristöön.

Aineisto:

Tutkimuksessa tarkasteltiin vuosina 2010–2017 Helsingin kaupungilla tehtyjä asukaskarttakyselyjä yhdeksältä eri kaupunginosasta. Kyselyt olivat avoimia kaikille vastaajille. Vastaajien sukupuolijakauma oli naisvaltainen (64 %) mutta ikäprofiililtaan tasainen. Ainoastaan alle 30-vuotiaat olivat aineistossa aliedustettuja. Karttamutuoinen aineisto, jossa oli yhteensä 2 748 karttavastausta eli paikannusta, analysoitiin paikkatietomenetelmien avulla. Vastausten määrää vaihteli kyselyalueittain 119 vastauksesta 597 vastaukseen. Kyselyjen paikkamerkin-töihin liittyvät avovastaukset käytiin läpi sisällönanalyysin menetelmin.

Turvattomuus ja sosiaalinen epäjärjestys kartalla

Asuinalueilla yhtäläisyyksistä huolimatta myös oma profiili

Karttakyselyt ovat erinomainen tapa kerätä tietoa asukkaiden kokemuksista asuinalueiltaan. Tässä, kuten aiemmissa turvattomuustutkimuksissa erityisesti lähiörakentamisen ajan ostoskeskukset ja raideliikenteen asemat nousivat esille häiriöiden kokemusten paikkoina.

Ostoskeskuksen tai aseman olemassaolo ei kuitenkaan tarkoita niille keskittyvän automaattisesti ongelmia. Jokaisella tutkimuksessa tarkastellulla asuinalueella oli omanlaisensa profiili koetun turvattomuuden ja epäjärjestyksen paikoissa. Väestön sosioekonomisella rakenteella, alueen palvelurakenteella tai vain sattumalla voi olla yllättävän suuri merkitys yksittäisten paikkojen kehittämisessä turvattoman tuntuisiksi.

Kehityksen suuntaaminen

Tärkeää suunniteltaessa tulevia kehittämistoimenpiteitä on paitsi seurata esikuvana kaupunki uudistuksesta toimivaa Myllypuron kehitystä, myös lisätä suunnitteluun asukastietoa asuinalueiden koetuista ongelmakohdista ja positiivisista viihtyvyystekijöistä. Näin tunnistetaan kaupunginosien erityispiirteet ja voidaan tukea alueiden kehitystä viihtyisiksi ja omaleimaisiksi asuinalueiksi.

Kartalla nähdään turvattomuuden kokemusten ja sosiaalisten häiriöiden sijoituminen yhdeksällä eri asuinalueella.

Helsinki

Lue koko julkaisu täältä: [pdf](#), [selattava lssuu-julkaisu](#)

Lisätietoja: Jenni Väliniemi-Laurson, p. +358 40 334 4771

Sähköposti: [etunimi.sukunimi\(at\)hel.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)hel.fi)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot
www.hel.fi/kaupunkitieto